

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Gf.II.30.069/2022/6. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Csilekné dr. Szántay Georgina kamarai jogtanácsos által képviselt Nemzeti Adó- és Vámhivatal (cím) felperesnek a dr. Molnár Angelika ügyvéd (cím) által képviselt Alperes1 (cím) I. rendű és Alperes2 (cím) II. rendű alperessel szemben szerződés hatálytalanságának megállapítása iránt indult perében a Miskolci Törvényszék 13.G.40.021/2021/38. szám alatti ítélete ellen az alperesek által 39. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 200 000 (kétszázezer) forint másodfokú eljárással felmerült költséget.

Kötelezi az alpereseket, hogy fizessenek meg az illetékes adóhatóság külön felhívására 1 903 097 (egymillió-kilencszázháromezer-kilencvenhét) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] Az I. rendű alperes törvényes képviselője és kizárólagos tagja annak alapításától NÉV született LánykoriNév.

[2] A felperes ... Megyei Adó- és Vámigazgatósága Operatív Ellenőrzési Osztály 2. (a továbbiakban: adóhatóság) 2017. május 19-én ellenőrzést végzett az I. rendű alperes üzlethelyiségében; a próbavásárlás során az I. rendű alperes nyugtát, számlát, egyszerűsített adattartalmú számlát nem, csak egy adóigazgatási azonosításra alkalmatlan garanciajegyet bocsátott ki.

[3] Az adóhatóság ezt követően 2017. június 22-én az I. rendű alperes valamennyi üzlethelyiségében forgalom megfigyeléssel történő ellenőrzést végzett, mely során a telephelyeken információtechnológiai adatmentésre is sor került. Az adóhatóság megállapította, hogy a garanciajegyzék adatbázisát az I. rendű alperes időközben törölte, azok visszamenőleg csak 2017. június 15-ig voltak megtalálhatóak, mindez pedig valószínűsítette a bevételi adatok irányítottágát. A lefoglalt raktárkészlet-nyilvántartó program adatai alapján megállapította, hogy az I. rendű alperes értékesítése jelentősen meghaladta a bevallásban szereplő értékeket, így nem vallotta be teljes körűen az üzlethelyiségeiben értékesített termékek után fizetendő általános forgalmi adót, a készletnyilvántartó program és az online pénztárgépek adatainak különbsége is azt támasztotta alá, hogy az I. rendű alperes nem a tényleges adatok alapulvételével készítette el a bevallását és nem a valóságnak megfelelően állapította meg az adóalapját.

[4] Az operatív ellenőrzés megállapításait figyelembe véve az adóhatóság a 2016. július 1-től 2017. május 31-ig terjedő időszakra általános forgalmi adó adónemre vonatkozóan bevallások utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzést folytatott le az I. rendű alperesnél. Az eljárás a

2017. július 20-án kelt és az I. rendű alperes törvényes képviselője által ezen a napon átvett megbízólevéllel indult meg.

[5] NÉV 2017. november 8. napján vásárolta meg a II. rendű alperest, lett annak kizárólagos tagja és vezető tisztségviselője. Az I. rendű alperes ezt követően, 2017. november 30. napján kelt szerződéssel árukészletét értékesítette a II. rendű alperesnek. Az ingóságok egyedileg nem azonosítható ruházati termékek voltak, melyek értékét a szerződésben bruttó 29 405 222 forintban rögzítették. A szerződést mind az eladó, mind a vevő nevében NÉV írta alá; a II. rendű alperes a vételárát megfizette.

[6] Az I. rendű alperes 2017. december 4-én szintén a II. rendű alperes részére értékesítette a tulajdonában állt ... forgalmi rendszámú, ... gyártmányú, ... típusú tehergépjárművet 635 000 forint vételár ellenében. A szerződést az I. és a II. rendű alperes képviselőjében ekkor is NÉV írta alá, a II. rendű alperes a vételárát megfizette.

[7] Az I. rendű alperessel szemben lefolytatott ellenőrzés eredményét a 2018. január 15-én kelt és a törvényes képviselő részére 2018. január 26. napján kézbesített jegyzőkönyv tartalmazta. Az adóhatóság a 2018. április 25-én kelt határozatában általános forgalmi adó adónemben 17 216 000 forint adóhiányt, 27 658 000 forint adóbírságot és 244 000 forint késedelmi pótlékot állapított meg az I. rendű alperes terhére. A fellebbezés folytán eljáró felettes adóhatóság az elsőfokú határozatot helybenhagyta, az I. rendű alperes által a határozattal szemben előterjesztett keresetet a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 101.K.27.670/2018/31. számú ítéletével elutasította.

[8] Az I. rendű alperes a revíziós határozatban megállapított összegeket nem fizette meg, ezért az adóhatóság Hátralékkezelési Osztálya 2018. augusztus 27-én végrehajtást indított. A végrehajtási eljárás megindulását követően összesen 464 053 forint folyt be a végrehajtói letéti számlára inkasszóval. Az I. rendű alperes más gazdasági társaságban üzletrészesként nem rendelkezett, ingatlan tulajdona, vízi, légi járműve, egyéb lefoglalható vagyona nincs; a megállapított kötelezettsége teljesítésére fedezettel nem rendelkezik, a tartozás tőle részben behajthatatlan.

[9] A felperes keresetében kérte annak a megállapítását, hogy az I. és a II. rendű alperesek által kötött adásvételi szerződések a felperessel szemben hatálytalanok és kérte a II. rendű alperest kötelezni annak tűrésére, hogy a fennálló 45 118 000 forint összegű követelését a ... forgalmi rendszámú gépjármű értékéből (635 000 Ft), a 2017. november 30-án kelt ingó adásvételi szerződés tárgyát képező árukészlet nettó értékéből (23 153 718 Ft), másodlagosan részben a II. rendű alperes tulajdonában lévő árukészletből, részben pedig az időközben általa értékesített árukészlet értékéből kielégítse. Előadta, hogy az ellenőrzés a 2016. július 1-től 2017. május 31-ig terjedő időszakra állapított meg adóhiányt, az adókötelezettség már akkor esedékessé vált, amikor azt bevallani, megfizetni kellett volna; ezen időpont elmulasztásával az adóhatóság felé fennálló tartozás az igény állapotába került. Az I. rendű alperestől a tartozás részben behajthatatlan, arra — legalább részben — fedezetet nyújtottak volna az elidegenített ingóságok. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:120. § (2) bekezdése alapján a konkrét ügyben a rosszhiszeműség vélelmezett.

[10] Az alperesek ellenkérelmükben a felperes keresetének elutasítását kérték. Jogi érvelésük szerint a szerződések megkötésekor még nem zárult le sem az adóellenőrzés, sem az adóhatósági eljárás, azaz nem került megállapításra az adókülönbözet, így a felperesnek az I. rendű alperessel szemben nem állt fenn követelése a megállapított adókülönbözetre, adóbírságra és késedelmi pótlékra; ezért a szerződések fedezetlevonó jellege nem állapítható meg. Az elidegenített ingóságok jellegéből adódóan nem megállapítható, hogy azok elvonása a felperes követelésének kielégítését megakadályozta. Vitatták azt is, hogy rosszhiszeműségük a szerződés megkötésekor megállapítható lenne. Kiemelték, hogy a II.

rendű alperes a Ptk. 6:120. § (4) bekezdésében foglaltak szerint a már birtokában nem lévő ingóságok értékével csak akkor felelne, ha azokat rosszhiszeműen értékesítette volna, amelyet a felperes nem bizonyított.

[11] Az elsőfokú bíróság ítéletében az érintett szerződések felperessel szembeni hatálytalanságát állapította meg és kötelezte a II. rendű alperest a felperes javára 23 788 718 forint megfizetésére. Kötelezte az alpereseket a felperesnek 638 701 forint perköltség, az államnak 1 185 000 forint illeték megfizetésére, megállapította, hogy 315 000 forint illetéket az állam visel.

[12] Az ítélet indokolásában a bírói gyakorlat felhívása mellett rögzítette, hogy a felperes követelése az adófizetési kötelezettség törvényben meghatározott időpontja elmulasztásával az igény állapotába került, ekkor már fennállt a lehetősége annak, hogy azt adóhatósági eljárás keretében érvényesítse.

[13] Az I. és a II. rendű alperesek tulajdonosa, egyben ügyvezetője ugyanaz a személy, ezáltal a rosszhiszeműség törvényi vétele a Ptk. 6:120. § (2) bekezdése szerint fennállt, az alperesek a perben e vélelmet megdönteni nem tudták. Hangsúlyozta, hogy az operatív ellenőrzésből és az IT adatmentés során feltártakból az I. rendű alperes kellő alappal következtethetett a vizsgálat elrendelésére. NÉV ezt követően vásárolta meg a II. rendű alperest, mely az I. rendű alperessel azonos telephelyen, ugyanazt a tevékenységet folytatta, mely a vagyontárgyak átmentésére utal.

[14] Nem vitatott tényként rögzítette, hogy az I. rendű alperes a felperes követelését nem fizette meg, végrehajtás alá vonható vagyonnal nem rendelkezik. Az alperesek érvelésével szemben akként foglalt állást, hogy a gépjármű és az árukészlet a követelésre vagy annak egy részére nyilvánvalóan fedezetet nyújthatott volna. Ennek megállapításához nem feltétel, hogy az ingóság már a felperes követelésének esedékessé válásakor is a kötelezett tulajdonában legyen.

[15] A II. rendű alperes a gépjárművet értékesítette. Állította ugyan, hogy az átruházott árukészlet egy része a tulajdonában van, de az áruk nem beazonosíthatóak, ezért nem bizonyított, hogy a II. rendű alperes tulajdonában lévő áruk azonosak az I. rendű alperes által átruházottakkal. Az ingóságok értékének meghatározásakor a fentiekre tekintettel kizárólag azok adásvételi szerződésben feltüntetett értékét lehetett figyelembe venni. Kifejtette, hogy a Ptk. az 1959. évi IV. törvényhez hasonlóan a rosszhiszemű szerző esetén az átruházott vagyontárgy értékének erejéig továbbra is a szerző saját vagyonával való helytállási kötelezettségét írja elő. A Ptk. 6:120. § (1) bekezdése szerint megállapította az adásvételi szerződések felperessel szembeni hatálytalanságát és a (4) bekezdés szerint kötelezte a II. rendű alperest a helytállásra.

[16] Az alperesek fellebbezésükben elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítását, másodlagosan az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a kereset részbeni elutasítása mellett a II. rendű alperes kizárólag annak tűrésére kötelezését kérték, hogy a csatolt kimutatás szerint meglévő árukészletből a felperes kielégítést keressen. Harmadlagos fellebbezési kérelmük az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatására irányult akként, hogy a bíróság a kereset részbeni elutasítása mellett a II. rendű alperest annak tűrésére kötelezze, hogy a csatolt kimutatás szerint meglévő árukészletből a felperes kielégítést keressen és legfeljebb a meglévő árukészlet nettó értéke és az átruházott árukészlet nettó értéke közötti különbözet, továbbá a gépjármű nettó ellenértékének megfizetésére legyen köteles. Valamennyi fellebbezési kérelmükhöz kapcsolódóan kérték az első- és másodfokú perköltségük megfizetésére kötelezni a felperest.

[17] Kifejtették, hogy a szerződés fedezetelvonó jellege kettős feltétel teljesülése mellett állapítható meg: szükséges, hogy a szerződés megkötésének időpontjában a követelés

fennálljon és az is, hogy a kötelezett arról tudomással bírjon. Az adókülönbözet, adóbírság és késedelmi pótlék meghatározására kizárólagosan az adóügyi jogszabályok irányadóak, melyek értelmezéséből következik, hogy az adásvételi szerződések megkötésének időpontjában a felperes követelése még nem létezett, hiszen az adóellenőrzés, adóhatósági eljárás még nem zárult le, az adókülönbözetet még nem állapították meg. Az elsőfokú bíróság ítéletében nem volt figyelemmel az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) és az adóhatóság által fogantatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény (a továbbiakban: Avt.) rendelkezéseire, az alperesek ezeken alapuló érvelésére az elsőfokú ítélet indokolást sem tartalmaz.

[18] Az Art. 37. § (1) bekezdéséből következően a határozattal megállapított adó esedékessége a határozat jogerejéhez igazodik. Az adóellenőrzés során az adóhatóság feltárja a jogsértés megállapítását megalapozó tényeket, megállapításait jegyzőkönyvben rögzíti, és csak ezt követően kerül sor a hatósági eljárásra és az adókülönbözet megállapítására, az adókülönbözetet csak ezt követően könyvelik fel az adófolyószámlára. Hivatkoztak e körben az Art. 178. § 3. pontjára és 129. § (1) bekezdésére is. Az adókötelezettség és az adó mint követelés nem azonos. Az Art. 2. számú melléklete szerinti bevallási határidőben csak a bevallás szerinti adó áll fenn követelésként, az utólagos adómegállapítás során meghatározott adókülönbözet a határozattal keletkezik. Nem lehet követelésről beszélni addig, míg annak összege nem ismert. A határozat előtt sem az adókülönbözet, de különösen a mérlegeléstől függő adóbírság és a késedelmi pótlék összege nem meghatározott.

[19] Hivatkoztak továbbá a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 41. § (1) bekezdésére és 3. § (8) bekezdés 14. pontjára, érvelésük szerint abból, hogy a céltartalék képzési kötelezettség csak az utólagos adómegállapítás tárgyában hozott határozat kézbesítésével áll be, következik, hogy a bevallási határidőtől a követelés nem állhat fenn. Hasonlóképpen ez következik az Art. 149. §-a, illetve az adóigazgatási eljárásról szóló 2017. évi CLI. törvény 82. §-a által szabályozott biztosítási intézkedés és a 83. §. szerinti ideiglenes biztosítási intézkedés szabályaiból, valamint az Avt. 29. § (1), 19. § (1) bekezdéseiből és 7. § 22. pontjából.

[20] A Ptk. 6:120. § (2) bekezdése szerinti törvényi vélelemnek a fentiekre tekintettel nincs érdemi jelentősége a perben, ugyanakkor nem lehet alapja a rosszhiszeműség megállapításának, hogy az I. rendű alperesnél korábban más jellegű ellenőrzés volt, illetőleg, hogy törvényes képviselője részére a megbízólevelet átadták, hiszen ebből nem következik, hogy az adóellenőrzés adóhiányt fog megállapítani.

[21] Az elsőfokú bíróság tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperesnek nem kellett bizonyítania, hogy az árukészlet ténylegesen fedezete lehetett a követelésnek. A perbeli ingóságok forgóeszköznek minősülnek, rendeltetésük szerint sem feltétlenül maradtak volna az I. rendű alperes tulajdonában. Amennyiben a követelés az adóbevallások eredeti határidejével igényként állna fenn, a felperesnek azt is bizonyítania kellett volna, hogy az ingóságok a bevallások időpontjában is az I. rendű alperes vagyonába tartoztak.

[22] A másodlagos fellebbezési kérelemmel kapcsolatosan hivatkoztak arra, hogy a Ptk. 6:120. § (4) bekezdése szerint a korábban hatályos szabályozással szemben a szerző fél csak akkor köteles a vagyontárgyak értékének erejéig helytállni, ha azok már nincsenek meg és azokat rosszhiszeműen ruházta át vagy azoktól rosszhiszeműen esett el. Ez azonban nem bizonyított, az árukészlet egy részét a II. rendű alperes a rendes gazdasági tevékenysége körébe eső kiskereskedelmi tevékenysége során értékesítette. Az árukészlet részben a II. rendű alperes rendelkezésére áll, arról fajta és mennyiség szerint beazonosítható tételes kimutatást csatolt, az árukészletet az adásvételi szerződés mellékletében is ekként határozták meg, az ebben a formában volt a felperesi követelés fedezete. Utaltak arra is, hogy a szerző csak a meg nem lévő vagyontárgyaknak az igény érvényesítésekor fennálló és nem a

szerzéskori értékével felel. Harmadlagos fellebbezési kérelmük indokait ezzel egyezően rögzítették.

[23] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, annak helyes indokai alapján. Kérte az alpereseket marasztalni a másodfokú eljárással felmerült költségeiben.

[24] Az alperesek a Pp. 376. § (4) bekezdés alapján tett észrevételükben megismételték a fellebbezésben írtakat.

[25] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és azt megalapozatlannak találta.

[26] Az elsőfokú bíróság eljárása során lényeges eljárási szabálysértés nem történt (Pp. 381. §), az ítéltábla anyagi pervezetést nem tartott indokoltnak [Pp. 370. § (4) bekezdés], az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta felül [Pp. 370. § (1) bekezdés]. Megállapította, hogy a rendelkezésére álló bizonyítékok Pp. 279. § (1) bekezdése szerinti mérlegelésével az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és abból helytálló jogi következtetésre jutott, melynek indokaival is egyetértett, azt megismételni nem kívánja.

[27] Csupán a fellebbezésre tekintettel rögzíti az ítéltábla a következőket:

[28] Az elsőfokú bíróság helytállóan hivatkozta a bíróságok egységes gyakorlataként, hogy az adóhatóság követelése az adófizetési kötelezettség törvényben meghatározott időpontja elmulasztásával az igény állapotába került (Kúria Pfv.VI.21.401/2011/7., Pfv.IV.21.302/2013/6., Pfv.II.20.057/2015/5.szám), mely gyakorlat az adójogi szabályokból következik.

[29] Az alperesek által hivatkozott Art. az adózás rendjének, az adózók és adóhatóságok jogainak és kötelezettségeinek általános szabályozását és adótechnikai előírásokat tartalmaz. Az egyes adónemekre vonatkozó részletszabályokat külön törvények rögzítik. Ennek megfelelően a felperesi követelés létrejötte vonatkozásában nem mellőzhető az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (továbbiakban: Áfa tv.), mely szerint ezen adót kell megfizetni az adóalany által – ilyen minőségében – belföldön és ellenérték fejében teljesített termék értékesítése, szolgáltatás nyújtása után [2. § a) pont]. E törvény kifejezetten rendelkezik az adófizetési kötelezettség keletkezéséről; az 55. § (1) bekezdés szerint ezt annak a ténynek a bekövetkezése keletkezteti, amellyel az adóztatandó ügylet tényállásszerűen megvalósult. Az adófizetési kötelezettség tehát a törvény miniszteri indokolásában is megismételték szerint a teljesítéssel keletkezik és főszabályként a fizetendő adót is ekkor kell megállapítani. Az általános forgalmi adó megfizetése általában a vásárlót terheli (Áfa tv. 142. §), a vállalkozás pedig azzal elszámol az adóhatóság felé az Áfa tv. és az Art. rendelkezései szerint. Az Áfa tv. e rendelkezéséből azonban egyértelműen következik, hogy az általános forgalmi adóra vonatkozó követelés az adófizetésre okot adó gazdasági esemény, jelen esetben az értékesítések időpontjában keletkezett (BDT2017. 3626.).

[30] Az Art. 25. § és a 35. § rendelkezéséből következően az adóalany önadózóként köteles az adót a törvényben meghatározott esedékességgel megfizetni, az általános forgalmi adó összegét az adómegállapítási időszakra együttes összegben, mely összeget csökkentheti az Áfa tv.-ben meghatározottak szerint (Áfa tv. 153-153/A. §). Az adózó az ezek figyelembevételével az adómegállapítási időszakra vonatkozóan önadózással megállapított adóról tesz bevallást. A megállapított adót az Art. mellékletében vagy egyéb törvényben meghatározott időpontban, az adóhatóság által megállapított adót a határozat jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül kell megfizetni [Art. 37. § (1) bekezdés]. Ez azonban az alperesek érvelésével szemben nem az adókövetelés keletkezésének az időpontja, hanem annak lejárata. Az igény lejárata annak keresettel vagy más módon való érvényesíthetőségét

jelenti, a jogerős határozattal megállapított adókülönbözet pedig a jogerős határozatban írt teljesítési határidő elteltével adóigazgatási eljárásban végrehajtható; a fizetési kötelezettséget megállapító jogerős hatósági határozat végrehajtható okirat [Art. 145. § (1) bekezdés a) pont]. Az 1/2011. PK vélemény 3. pontja szerint a szerződés fedezetlevonó jellegének megállapításához nem szükséges, hogy a követelés ezen időpontban már lejárt, esedékes legyen. Ennek megfelelően a fellebbezésben felhívott Avt. rendelkezései sem alkalmasak az alperesi jogi érvelés alátámasztására.

[31] Az alperesek tévesen tulajdonítottak annak jelentőséget, hogy az adóhiány pontos összegét csak az adóhatóság határozata rögzítette. A törvény által előírt mértékű általános forgalmi adó esedékességgel való megfizetésének elmulasztásával a felperesnek határozott követelése keletkezett, függetlenül attól, hogy annak pontos összege még esetlegesen nem volt megállapítható (Kúria Pfv.VI.21.410/2010/5.). A fedezetlevonó jelleg megállapításának nem feltétele, hogy annak összegét végrehajtható határozat rögzítse. A jogszabály célja ugyanis éppen annak megakadályozása, hogy az adós kellő gyorsasággal és ügyességgel kimenthesse vagyonát a jogosult elől (EBH2000. 306).

[32] Az alperesek téves jogi érveléssel tulajdonítottak e körben jelentőséget az Art. 128. § (1) és 129. § (1) bekezdésében foglaltaknak, valamint az adókülönbözet adószámlára történő felkönyvelése időpontjának. Az Art. 165. § az alperesek álláspontjával szemben épp azt támasztja alá, hogy a törvényi határidőben megfizetni elmulasztott adó a határidő elteltével esedékessé válik, függetlenül attól, hogy annak tényleges összegét a hatóság csak később állapítja meg határozatával.

[33] Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg ítéletében, hogy a felperes követelése az adókötelezettség Art. 2. számú mellékletében meghatározott időpontjának elmulasztásával már az igény állapotába került.

[34] Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság továbbá, hogy az adóbírság és késedelmi pótlék ugyancsak az adótartozás esedékességének napjától érvényesíthető. Az Art. 170. § (1) bekezdése értelmében adóhiány esetében adóbírságot kell fizetni. Ebből következően az adóbírságra irányuló követelés az adóhiánnyal együtt keletkezik, függetlenül attól, hogy annak tényleges mértékét az adózó vétkességét figyelembe véve az adóhatóság a törvényi keretek között csak később állapítja meg. A követelés pontos összegének rögzítése a már kifejtettek szerint a fedezetlevonó jelleg megállapításának nem feltétele.

[35] Az Art. 165. § (1) bekezdése alapján a késedelmi pótlék a késedelmes fizetés objektív szankciója, mely követelés az adó megfizetése esedékességének napját követően létrejön. E követelés körében sincs a fedezetlevonás megállapíthatósága szempontjából annak jelentősége, hogy a követelés összege csak később rögzül.

[36] Az egységes és töretlen bírói gyakorlat ezen adójogszabályok alapján állapította meg, hogy az adóhiány, adóbírság és késedelmi pótlék is az adófizetési kötelezettség törvényben meghatározott időpontjának elmulasztásával már az igény állapotába került (Kúria Pfv.VI.21.302/2013/6.). Ezt támasztja alá az Art. 145. § (3) bekezdése is, amely szerint az adótartozás után felszámított pótlék, kamat, valamint a végrehajtási költségátalány az adótartozásra vonatkozó végrehajtható okirat alapján hajtható végre.

[37] Az alperesek által hivatkozott, a céltartalék képzési kötelezettségre vonatkozó számviteli előírások e körben nem relevánsak. A számviteli szabályozás célja, hogy a beszámoló megbízható és valós összképet adjon a számviteli törvény hatálya alá tartozó gazdálkodó vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről; az az adókötelezettségre, az adó megfizetésére, az adókülönbözet, adóbírság, késedelmi pótlék keletkezésére vonatkozó rendelkezéseket nem rögzít.

[38] Az alperesek megalapozatlanul hivatkoztak arra is, hogy az I. rendű alperes a szerződések megkötésekor még nem tudott a követelésről, ekként a szerződések nem a vagyron elvonását célozták. Az I. rendű alperes az adóhatóság jogerős határozatában foglaltak szerint az üzleteiben raktárkészlet nyilvántartó programot használt, amely rögzítette a készlet forgalmát. Az adóhatóság megállapította továbbá, hogy az I. rendű alperes a próbavásárlást követően – melynek során csak adóigazgatási azonosításra alkalmatlan garanciajegyet adott ki, nyugtát, számlát nem – a garanciajegyek adatbázisát törölte, mely tények egyértelműen arra utalnak, hogy a bevételi adatokat az I. rendű alperes manipulálta. A határozat szerint a készletnyilvántartó program és az online pénztárgépek adatainak eltéréséből is következik, hogy az I. rendű alperes tudatosan nem a valós forgalomnak megfelelően készítette el a bevallását és fizette meg az adót. Az I. rendű alperes emellett bizonyos beszerzéseit nem szerepeltette teljeskörűen az adóbevallásában; olyan számlákat is feltüntetett az adólevonás körében, amelyek mögött gazdasági esemény nem volt.

[39] Mindezeket tudatos magatartások, ebből következően az I. rendű felperesnek tudomással kellett bírnia arról, hogy az általános forgalmi adót nem a jogszabályban meghatározott összegben fizette meg, a meg nem fizetett adóból a felperesnek követelése áll fenn. Ahogyan az elsőfokú bíróság is utalt rá, az I. rendű alperesnek tudomással kellett bírnia arról is, hogy 2017. június 22. napján az adóhatóság információtechnológiai adatmentést végzett, majd 2017. július 20. napján tudomást szerzett arról is, hogy vele szemben a bevallások utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzés indult. Kellő alappal számíthatott ezen időpontot követően arra ezért, hogy az ellenőrzés az adóhiány megállapításával, és ennek következményeképp adóbírság kiszabásával és késedelmi pótlék felszámításával zárul. Kétségtelen, hogy ezek pontos összegét az adásvételi szerződések megkötésének időpontjában még nem ismerte, de ez a fedezetlevonó szándék szempontjából nem bír jelentőséggel (Kúria Pfv. VI.20.608/2013/6.).

[40] Ahogyan az elsőfokú bíróság is helytállóan rögzítette: a II. rendű alperes rosszhiszeműsége a Ptk. 6:120. § (2) bekezdése szerint vélelmezett, amelyet a bíróságnak a Pp. 266. § (3) bekezdése szerint hivatalból kell figyelembe venni, az tehát bizonyításra nem szorul. Mindemellett a gazdasági társaságok tényleges tevékenységüket a vezető tisztségviselők útján folytatják, a rosszhiszeműség megítélésénél is a vezető tisztségviselő eljárása veendő figyelembe. A perbeli esetben a követelés kötelezettjének és a szerző félnek is ugyanazon személy volt a vezető tisztségviselője, ebből következően a II. rendű alperesnek a már kifejtettek szerint szintén tisztában kellett lennie azzal, hogy a felperesnek az I. rendű alperessel szemben követelése áll fenn, tudatában kellett lennie annak is, hogy az ingóságok átruházását követően az I. rendű alperesnek végrehajtás alá vonható vagyona nem marad, a szerződés a követelés kielégítési alapját elvonja.

[41] A szerződések fedezetlevonó jellegének megállapítása körében nem volt annak jelentősége, hogy az elvont vagyron úgynevezett forgóeszköznek minősült-e. (Megjegyzi az ítéltábla, hogy ezen alperesi védekezés a gépjárműre nem is vonatkoztatható.) Ahogyan az elsőfokú bíróság is rámutatott, nem szükséges a szerződés fedezetlevonó jellegének megállapításához, hogy az átruházott vagyontárgy már a követelés létrejöttékor a kötelezett tulajdonát képezze. Az adásvételi szerződés fedezetlevonó jellegének megállapításához a törvényi feltételek fennállását ugyanis a szerződések megkötésének időpontjára vonatkozóan kell vizsgálni a fedezetlevonó szerződés egyes jogalkalmazási kérdéseiről szóló 1/2011. (VI.15.) PK vélemény 4. pontja szerint. Az adásvételi szerződések megkötésének időpontjában pedig az árukészlet az I. rendű alperes tulajdonában állt, ezen időpontban a felperes követelése, illetőleg annak egy része abból kielégíthető lett volna. A szerződések relatív hatálytalanságának megállapítása körében nincs jelentősége a szerződés megkötése

utáni időszaknak, így annak sem, hogy az átruházás hiányában az árukészletet az I. rendű alperes rendes működése körében értékesíthette volna.

[42] Mindezekre tekintettel a szerződés fedezetelvonó jellege megállapításának Ptk. 6:120. § (1) bekezdésében írt valamennyi feltétele fennállt, az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül állapította meg az adásvételi szerződések felperessel szembeni hatálytalanságát.

[43] A Ptk. 6:120. § (3) bekezdése értelmében a szerző fél a fedezetelvonó szerződéssel megszerzett vagyontárgyakkal köteles helytállni, azonban a Ptk. 6:120. § (4) bekezdésében írt feltételek mellett e vagyontárgyak hiányában saját vagyonával is helytállni köteles. Azt, hogy az átruházott vagyontárgytól elesett, a Pp. 265. § (1) bekezdésére figyelemmel általában a szerző köteles bizonyítani. Jelen perben a II. rendű alperes a bíróság felhívására akként nyilatkozott, hogy az árukészlet egy részét értékesítette, mely állítását a felperes nem tette vitássá. Figyelemmel az ingóságok jellegére is, a Pp. 266. § (1) bekezdése alapján ezt valóban kellett elfogadni. A II. rendű alperes állította ugyanakkor, hogy az árukészlet egy része jelenleg is a tulajdonában van. A szerződés relatív hatálytalansága esetén a szerzőnek az átruházott vagyontárgyakkal és csak azokkal kell helytállnia, nincs arra lehetőség, hogy azokat fajta és mennyiség szerint azonos ingósággal helyettesítse. Kétség esetén a szerző köteles bizonyítani az átruházott és a jelenleg tulajdonában álló ingóság azonosságát [jelen esetben ez a Pp. 265. § (2) bekezdés b) pontjából is következne]. Ennek megfelelően a II. rendű alperesnek kellett bizonyítania, hogy a megjelölt ingóságok azonosak a szerződéssel átruházottakkal. Az általa készített és becsatolt, kizárólag NÉV által aláírt leltárívek ennek igazolására nem voltak alkalmasak, még az sem megállapítható, hogy azok mikor készültek, ténylegesen a jelen állapotra vonatkoznak-e. Továbbá – ahogyan az elsőfokú bíróság is rámutatott – sem az adásvételi szerződéshez csatolt mellékletekben megjelölt ingóságok, sem a leltárban felsorolt ingóságok nem beazonosíthatóak egyedileg, így a szerződéssel átruházott és a jelenleg a II. rendű alperes tulajdonában álló ingóságok egymásnak nem megfeleltethetők. A II. rendű alperes ekként nem tudta sikerrel bizonyítani, hogy az ingóságok egy része még a tulajdonában áll, és a felperes követelését vagy annak egy részét abból kielégítheti.

[44] A Ptk. 6:120. § (4) bekezdése valóban akként rendelkezik, hogy a szerző fél abban az esetben köteles a harmadik személlyel szemben a megszerzett vagyontárgy értékéig helytállni, ha a fedezetelvonó szerződéssel megszerzett vagyontárgyat rosszhiszeműen ruházta át vagy attól rosszhiszeműen esett el. Az Alaptörvény 28. cikke szerint a jogalkalmazás során a bíróságok a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. A Ptk. indokolása a fedezetelvonó szerződésekkel kapcsolatosan azt rögzíti, hogy „a törvény a Ptk.-val (itt a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény) egyezően a relatív hatálytalanság szankciójával illeti a fedezetelvonó szerződést, és fenntartja annak hatályos részletszabályait is (Ptk. 203. §).”, azt csupán pontosítja a fedezetelvonó szerződéssel megszerzett vagyontárgy átruházása esetére. Figyelemmel arra, hogy a szerződés relatív hatálytalansága ingyenes szerzés esetén a szerző fél rosszhiszeműsége nélkül is megállapítható, indokolt különbséget tenni a relatív hatálytalan szerződéssel szerzők között arra az esetre is, ha az átruházott vagyon már nem áll rendelkezésükre. Ennek felel meg azon – az elsőfokú bíróság által is felhívott – jogirodalomban elfogadott értelmezés, hogy a rosszhiszemű szerző minden esetben saját vagyonával köteles helytállni a követelés jogosultjával szemben. A szerzés rosszhiszeműsége miatt ugyanis a helytállási kötelezettség szempontjából közömbös a szerző fél szubjektív viszonyulása a vagyontárgy átruházásával vagy a vagyoni előnytől történő eleséssel kapcsolatban.

[45] Megjegyzi továbbá az ítéltábla, hogy a rosszhiszemű szerzés akkor állapítható meg, ha a szerző a szerződéskor tudott vagy kellő gondosság mellett tudnia kellett a követelés fennállásáról és arról, hogy a szerződéssel a jogosult kielégítési alapját vonják el. Amennyiben a vagyontárgy megszerzésekor a szerző ezzel tisztában volt, úgy annak a vagyontárgy további átruházása során is tudatában van, melyből következően rosszhiszeműsége ezen szerződés vagy szerződések esetén is fennáll, a rosszhiszeműen szerzett vagyontárgy jóhiszemű átruházása nem elképzelhető.

[46] Az elsőfokú bíróság mindezekre tekintettel helytállóan kötelezte a II. rendű alperest arra, hogy az átruházott vagyon erejéig saját vagyonával álljon helyt a felperes felé.

[47] A szerző a szerződéssel átruházott vagyontárgy értékének erejéig köteles helytállni a jogosult felé. Az átruházott árukészlet elemei a szerződés alapján egyedileg egyértelműen nem azonosíthatóak, az alperes nem bizonyította, hogy azok egy része jelenleg is a tulajdonában van, ekként az ingóságok értékének szakértői bizonyítással történő megállapítása nem lehetséges. A II. rendű alperes az ingóságok értékére tényelőadást nem tett, az előadása szerint értékesített ingóságok vonatkozásában az elsőfokú bíróság anyagi pervezetése ellenére bizonyítást nem ajánlott fel. Az alperesek maguk jelölték meg az adásvételi szerződésben az árukészlet mindkét alperes által elfogadott értékét, az átruházott egyedi árukészlet beazonosíthatóságának hiányában nem megállapítható, hogy azok értéke az eltelt időben változott-e, ha igen, úgy milyen irányban és mértékben. Az elsőfokú bíróság ezért jogszabálysértés nélkül fogadta el az átruházott ingóságok ellenértékét az adásvételi szerződésekben meghatározott összegben.

[48] Az ítéltábla mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[49] Az alperesek fellebbezése nem vezetett eredményre, a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelesek megtéríteni a felperes másodfokú eljárással felmerült költségét. Az ítéltábla perköltséggént a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja és (5) bekezdése szerinti ügyvédi munkadíjat vett figyelembe, annak összegét azonban a 3. § (6) bekezdése szerint mérsékelte, figyelemmel arra, hogy a felperesi jogi képviselő csupán fellebbezési ellenkérelmet szerkesztett, melyben korábbi érvelését ismételte.

[50] Az alperesek részére az illetékre kiterjedően engedélyezett részleges költségfeljegyzési jog folytán a le nem rótt illetéket az eredménytelenül fellebbező alperesek a Pp. 95. § (2) bekezdés a) pontja és 102. § (1) bekezdése alapján kötelesek megfizetni.

Debrecen, 2022. június 17.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró,
Dr. Répássy Árpád s.k. bíró